

Gazdasági-foglalkoztatási problémák

Hatékony és eredményes foglalkoztatás

- A gazdaság /közszolgálat foglalkoztató képessége korlátozott 17 év alatt nettó egymillió munkahely veszett el
- Megszűntek a tsz-ek és a melléküzemágai-
  - A piacgazdasági törvények életbe lépése eredményeképpen az új tulajdonosok (privatizáció) hatékonyabb foglalkoztatásra törekedtek-
  - Az új munkaszervezési megoldások és új technológiák bevezetésével jelentősen csökkentették a szakképzetlen fizikai, és a „nem produktív” szellemi foglalkoztatottak arányát/számát

Az 1990-96 közötti átalakulás eredményeképpen végbement...

- . a maradék illetve megújult munkahelyek területi koncentrációja:
  - Térségközpontokba
  - Az ország jól elérhető területeire
- . 2,5 millió foglalkoztatottat érintő munkaerőcsere- jelenős kiszorulás és kimenekülés mellett:
  - szakképzetlenség: szegények, cigányok
  - Távlabbi területekről ingázók
  - Előnyugdíjba és leszázalékolásba menekülőkhöz nem volt esélyük új munkahelyek megszerzésére

Piacvesztés és szerkezetváltás, foglalkoztatás szintjének süllyedése

90-es évek eleje-máig tartó hatás:

Szovjet, orosz, KGST piacok elvesztése

- Mezőgazdasági termékek
- Élelmiszeripari termékek
- Ipari beszállítás

Magántulajdonú, munkaerő kímélő, széttagolt mg. termelés kialakulása- családi -önfoglalkoztatás

2000 körül- máig: globális verseny elérte a magyar gazdaságot:

- Ruha-, cipő-, textilipar leépülése- munkahelyvesztés

1996-2000 között betelepült –elektrotechnikai alkatrészgyártás fokozatos kivonulása-

Külföldi tőke és KKV-k

- Jelentős tőke áramlik be, új technológiákat alkalmaznak: hatékonyság vs. foglalkoztatás
- Az új technológiák szükségtelessé teszik a „javító, alkatrészpótló” KKV-k működését :kkv-k piaca és foglalkoztató képessége beszűkül
- A transznacionális vállalatok KKV-k ra gyakorolt pozitív hatása elmarad a korábban feltételezettől: a beszállítás is tőkeigényes technológiákat , magas tudást igényel
- Középvállalatok –néhány száz fős csoportja képes beszállítóvá válni
- Mikro és kisvállalatok százezrei veszítik el piacaikat

E folyamat során a korábban foglalkoztatottak...

- Jelentős része elveszítette munkavégző képességét
- Kialakultak munka nélküli lét reprodukciós csatornái
- Jelentőssé vált az alkalmi és tartós fekete munka
- A foglalkoztatás politika- a mindenkori, bárhol jelentkező munkanélküliségre koncentrálnak „megfeledezett” a munkaerő piaci politikáról: munkaerő biztosítása : munkaerőhiány
- A fiatalokat a „tanulásba menekítették”: a gazdaság munkaerő igénye (szakmaszerkezet) radikálisan „elkanyarodott” a fiatalok jövőképétől

Kereseti szint, migráció, mobilitás

- Mindvégig alacsony: - fizikai –szakmunka-alig biztosítja a megélhetést
- A hazai munkaerő nem tud versenyezni a román, ukrán, távol-keleti munkaerő árával
- A területi mobilitási hajlandóság alacsony-objektív okai vannak
- Jelentős mennyiségű munkaerő áramlik be Erdélyből, és Szlovákiából